

SÜRGŐSSÉGI KÉPALKOTÁS

Kovács Balázs és Magyar Péter

Semmelweis Egyetem

Radiológiai és Onkoterápiás Klinika

2009. november 24.

Mi a sürgősség?

Olyan helyzet, amiben fennáll az életveszély,
vagy maradandó károsodás azonnali esélye

A sürgősségi ellátás szintjei

▣ Akut / reanimációs szint

3 óra

▣ Primer szint

1-2. nap

▣ Szekunder szint

3-6. nap

▣ Tercier szint

7. naptól

Az akut szint fázisai

▣ „Alfa” → az első perc
ABC

▣ „Bravo” → az első 5 perc
keringés helyreállítása, biztosítása

Mellkas
AP rtg

▣ „Charlie” → az első 30 perc
az életet, szervet, végtagot veszélyeztető
állapotok *diagnosztizálása*, terápia
meghatározása, elkezdése

KÉPALKOTÓK

NA DE MELYIK?

A sokktalanító

One-stop-shopping

Melyik modalitást?

- ▣ Hagyományos röntgen felvétel
- ▣ Ultrahang
- ▣ CT – Whole body CT
- ▣ MR

Sürgősségi képzés

Baleseti sürgősség

▣ Eszméleténél lévő beteg

1. „jól” vizsgálható
2. anamnézis felvehető

Kérdésnek megfelelő modalitás választása

▣ Eszméletlen beteg

1. Legfontosabb kérdések:
  - van-e harántlézió
  - ic. vérzés
  - belső vérzés

Az a modalitás a jó, amelyik a legerősebb diagnosztikus értékű, a legrövidebb idő alatt

Gerincsérülések

- ▣ Leggyakrabban még kétirányú rtg készül (cervicodorsalis átmenet megítélhetősége rossz)
- ▣ DE: lehet gerincvelőlézió normális rtg esetén (SCIWORA)....
- ▣ CT, **MRI**

- ▣ Thoracalis gerincsérülésnél vsz. bordák, sternum is törhet

Gerincsérülés

- ▣ Flexió
- ▣ Extenzió
- ▣ Rotáció
- ▣ Kompresszió
- ▣ „Nyíró”

Gerincsérülések

- ▣ Stabil vagy instabil
- ▣ Van-e gerincvelő sérülés?

Képkötő modalitások választhatóságának iránymutatói

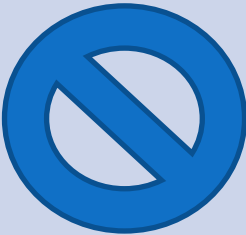
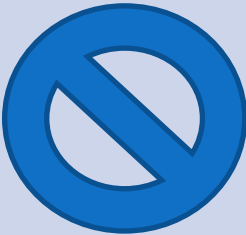
RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Csontok – törések •Kóros lágyrész •KÉT IRÁNY! •SCIWORA!		<ul style="list-style-type: none"> •Csontok – törések pontosabb megítéléséhez •3D rekonstrukciók •Gerinc mellett másról is adhat képet	<ul style="list-style-type: none"> •Gerincvelő megítéléséhez •SCIWORA!

Fejsérülések

- ▣ Van intracranialis vérzés?
- ▣ Törés?
  - Intracranialis szövődmény
  - Diszlokáció –
  - Herniáció (orbita) – rekonstrukció szükségessége

Képkötő modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Csontok •Kóros lágyrész •Levegőárnyék •KÉT IRÁNY!		<ul style="list-style-type: none"> •Natívan ic. vérzés kizárásához •+CM angio •Csontos struktúrák, törések pontos ábrázolása	

Mellkasi szervek sérülései

- ▣ Mellkasfal sérülései
izolált/mplx bordatörés, sternumtörés
- ▣ Rekesz ruptura
- ▣ Nyelőcső ruptura
- ▣ PTX, hemothorax
- ▣ Szívtamponád
- ▣ Aorta ruptura

Képkötő modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Cardiopulmonalis „blikk” diagnózis •PTX •Pleuralis folyadék •Mediastinum állapota •Rekeszruptura •Contusio •Sugárfogó idegentestek •Csontos struktúrák 	<ul style="list-style-type: none"> •Pleuralis folyadék •Pericardialis folyadék 	<ul style="list-style-type: none"> •Natívan: pleuralis, pericardialis folyadék, contusio, törések, sugárfogó idegentestek, és ezek pontos helye •+CM angio 	

Hasi szervek sérülései

Képképző modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Szabad levegő •Kóros lágyrészárnyék •Sugárfogó idegentest •Csontok •Kontrasztanyag vizsgálatok 	<ul style="list-style-type: none"> •Szabad folyadék •Parenchymás szervek rupturája •Érek sérülései •Esetleg szabad levegő 	<ul style="list-style-type: none"> •Natívan: szabad levegő, folyadék, rupturák(?), csontok, sugárfogó idegentestek, és ezek pontos helye •+CM: angio, rupturák pontosan, húgyelvezető rendszer sérülései •Csontos struktúrák, törések pontos ábrázolása 	

Csontok sérülései

Törések

- ▣ Hol van a törés?
- ▣ Milyen típusú?
- ▣ Fragmentumok elhelyezkedése
- ▣ Ízfelszínek érintettek-e?
- ▣ Komplettnél vagy inkomplettnél a törés?

Képképző modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Csontok - törések •KÉT IRÁNY •Kóros lágyrész •Kontrasztanyag vizsgálatok	<ul style="list-style-type: none"> •Lágyrészek •Ízületek •Erek	<ul style="list-style-type: none"> •Csontos struktúrák pontos ábrázolása •+CM angio	<ul style="list-style-type: none"> •Lágyrész sérülések •Szalagsérülések

NEM BALESETI SÜRGŐSSÉGI ÁLLAPOTOK

Fejfájás

- ▣ Stroke
- ▣ Sinusthrombosis (sinus cavernosus!)
- ▣ Trigemínusneuralgia
- ▣ Szemészeti okok
- ▣ Sinusitis
- ▣ Szövődményes otitis
- ▣ Infectiók
- ▣ Hydrocephalus

Képképző modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Csontok •Kóros lágyrész •Levegőárnyék •Nívóárnyékok •KÉT IRÁNY!		<ul style="list-style-type: none"> •Natívan ic. vérzés kizárásához, herniatiók •+CM angio •Csontos struktúrák, törések pontos ábrázolása	<ul style="list-style-type: none"> •Stroke •Fertőzések •Tumorok

Mellkasi fájdalom

▣ Gyakoribb okok

Akut myocardialis infarctus

Oesophagitis

Pneumonia

Pneumothorax

Pulmonalis embolia

Melkasi fájdalom

▣ Ritkább okok

Aorta dissectio

Cholecystitis

Herpes zoster

Oesophagus ruptura (Boorhave szindróma)

Pancreatitis

Csigolya kompressziós fractura

Képképző modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT	MR
<ul style="list-style-type: none"> •Cardiopulmonalis állapot •PTX •Szabad folyadék •Pneumomediastinum •Kontrasztanyag vizsgálatok 	<ul style="list-style-type: none"> •Pleurális , pericardialis folyadék 	<ul style="list-style-type: none"> •Minden, ami rtg, de pontos lokalizációval •+CM angio •Csontos struktúrák, törések pontos ábrázolása 	

Képkötő modalitások választhatóságának iránymutatói

RTG	UH	CT
<ul style="list-style-type: none"> •Szabad levegő •Kóros distensio •Folyadék-nívó •Kóros légyszárnyék-többlet •Kóros mészsárnyékok •Sziluet-tünet •Sugárfogó idegentest •Kontrasztanyag „kilépés” 	<ul style="list-style-type: none"> •Solidum - folyadék •Szabad v. letokolt folyadékgyülem •„Nívóárnyék” •(gázreflexió, szabadlevegő) •ColorDoppler: Jelhiány - (thrombo-embolisatio) v. kóros vascularisatio 	<p><u>NATÍV</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •Az előzőek mind (kivétel vasc. információk) •Szenzitivitás ↑ •+ pontos anatómiai lokalizáció •„Adiposus gyull. jelek” <p><u>Natív + KA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •AAA leakage, ruptura •Vasc. Információk

hiRADó

„A legfontosabbak még egyszer,
röviden...”

Algoritmus

CSAPATMUNKA

Whole-body CT

One-STOP-shopping

Modalitás